

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПСИХІАТРІЯ, НАРКОЛОГІЯ

Навчальний посібник

за загальною редакцією професора Л. М. Юр'євої

Видавець Марченко Т. В.

Львів 2025

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

- Юр'єва Л. М.** – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Огоренко В. В.** – доктор медичних наук, професор кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Носов С. Г.** – кандидат медичних наук, доцент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Шустерман Т. Й.** – кандидат медичних наук, доцент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Мамчур О. Й.** – кандидат медичних наук, асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Ніколенко А. С.** – кандидат медичних наук, асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Широков О. В.** – кандидат медичних наук, асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Гненна О. М.** – асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Кокашинський В. О.** – асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Тимофєєв Р. М.** – асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
- Шорніков А. В.** – асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

- Пилягіна Г. Я.** – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри психіатрії, психотерапії та медичної психології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика
- Чугунов В. В.** – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету

Психіатрія, наркологія : навчальний посібник / за заг. ред. Л. М. Юр'євої.

П86 – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2025. – 180 с.

ISBN 978-617-7937-08-0

Навчальний посібник «Психіатрія, наркологія» присвячений складовій дисципліні навчальної програми «Загальна медична підготовка» для студентів другого (магістерського) рівня підготовки галузі знань 22 Охорона здоров'я розроблений відповідно до Проекту стандарту вищої освіти України. Посібник включає питання загальної психопатології й основних психічних та поведінкових розладів. Посібник містить рекомендації з невідкладної допомоги.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	5
Вступ	6
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ. ЗАГАЛЬНА ПСИХОПАТОЛОГІЯ	7
1.1. Предмет та завдання психіатрії та наркології. Організація допомоги хворим із психічними порушеннями. Особливості організації психіатричної та наркологічної допомоги (<i>Широков О. В.</i>)	7
1.2. Методи психіатричного дослідження. Класифікація психічних розладів, поняття психопатологічного симптому, синдрому та захворювання, реєстри психічних розладів (<i>Носов С. Г., Шустерман Т. Й.</i>)	12
1.3. Загальні принципи лікування та профілактики психічних розладів. Класифікація психотропних препаратів, показання до застосування, ускладнення та методи їх корекції (<i>Тимофєєв Р. М.</i>)	20
1.4. Порушення відчуття та сприйняття (<i>Шустерман Т. Й.</i>)	30
1.5. Порушення пам'яті (<i>Огоренко В. В.</i>)	35
1.6. Порушення мислення та інтелекту (<i>Кокашинський В. О.</i>)	39
1.7. Порушення емоцій та ефекторної сфери (<i>Шустерман Т. Й.</i>)	42
1.8. Порушення свідомості та самосвідомості (<i>Юр'єва Л. М.</i>)	45
1.9. Психопатологічні синдроми (<i>Кокашинський В. О.</i>)	55

Розділ 2. СПЕЦІАЛЬНА (НОЗОЛОГІЧНА) ПСИХІАТРІЯ	61
2.1. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання наркотичних речовин та речовин, які не внесені в державний перелік наркотиків (Юр'єва Л. М., Шорніков А. В.)	61
2.2. Неврози. Гострі невротичні реакції (Огоренко В. В., Мамчур О. Й.)	75
2.3. Психічні порушення при вроджених та набутих вадах ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки (Гненна О. М., Ніколенко А. Є.)	84
2.4. Розлади особистості (Ніколенко А. Є.)	100
2.5. Шизофренія (Юр'єва Л. М.)	117
2.6. Афективні розлади (Мамчур О. Й., Широков О. В.)	127
2.7. Епілепсія. Екзогенні психічні розлади (Носов С. Г.) ...	137
ДОДАТКИ	157
Додаток 1. Запитання для контролю знань	157
Додаток 2. Тестові завдання для контролю знань	161
Список літератури	178

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АТ	–	артеріальний тиск
БАР	–	біполярний афективний розлад
ВІЛ	–	вірус імунодефіциту людини
ВООЗ	–	Всесвітня організація охорони здоров'я
ГАМК	–	гамма-аміномасляна кислота
ГЛ	–	галюцинації
ДС	–	депривація сну
ЕЕГ	–	електроенцефалографія
ЕПС	–	екстрапірамідні симптоми
ЕСТ	–	електросудомна терапія
ЗНС	–	зловиясний нейрорептичний синдром
ЗСС	–	зловиясний серотоніновий синдром
ІІ	–	ілюзії
КТ	–	комп'ютерна томографія
МКХ-10	–	Міжнародна класифікація хвороб 10-го перегляду
МРТ	–	магнітно-резонансна томографія
ОКР	–	обсесивно-компульсивний розлад
ПАР	–	психоактивні речовини
ПР	–	психосенсорні розлади
СІЗЗС	–	селективні інгібітори зворотного захоплення серотоніну
СНІД	–	синдром набутого імунодефіциту
СНЩС	–	скронево-нижньощелепний суглоб
СПР	–	симптоматичні психічні розлади
ТДС	–	терапія депривацією сну
ТМС	–	транскраніальна магнітна стимуляція
ТЦА	–	трициклічні антидепресанти
ЦНС	–	центральна нервова система
ЧМТ	–	черепно-мозкова травма
ЧСС	–	частота серцевих скорочень
ШВЛ	–	штучна вентиляція легень
ШКТ	–	шлунково-кишковий тракт
ЩЛВ	–	щелепно-лицева вада
ЩЛД	–	щелепно-лицева ділянка
ЩЛТ	–	щелепно-лицева травма
ЯМР	–	ядерно-магнітний резонанс
IQ	–	коефіцієнт інтелекту

Навчальне видання

Юр'єва Людмила Миколаївна,
Огоренко Вікторія Вікторівна,
Носов Сергій Григорович та ін.

ПСИХІАТРІЯ, НАРКОЛОГІЯ

Навчальний посібник

за загальною редакцією професора Л. М. Юр'євої

Формат 60×84/16. Папір друк. № 2. Гарнітура Palatino Linotype.

Умовн. друк. арк. 10,46.

Видавець Марченко Т. В.
79053, Україна, Львів, В.Великого 51/50, тел. +38 (050) 370-19-57
e-mail: magnol06@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.